

Theater- en Filmwetenschap en het Studium Generale van de Universiteit Leiden organiseren:

Big City! De Metropool in de Film

Dr. Cobi Bordewijk

De bioscoopfilm is uitgevonden in het fin de siècle van de negentiende eeuw. Het verbaasde publiek zag trams en auto's voorbijkomen in de straten en op de pleinen van de grote steden. In de loop van de twintigste eeuw zien we grote mensenmassa's in warenhuizen met luxe etalages, cafetaria's en restaurants. Er was bedrijvigheid in de fabrieken, ontspanning in de theaters en bioscopen, vrolijke beweging op de dansvloeren. Kortom: de nieuwe grote steden waren spannend en veelbelovend voor werkzoekenden uit de saaie en arme provincies. Maar er was ook een keerzijde. Er heerste werkloosheid en armoede. Er waren krottenwijken met veel criminaliteit, prostitutie en alcohol- en drugsverslaving.

Het leven in de miljoenensteden leende zich bij uitstek voor verfilmingen. In deze metropolen vond men het moderne levensgevoel, opwindend, confronterend en tegelijk beangstigend. De contrasten en conflicten zorgden voor drama, spanning en sensatie. Zo ontstond een nieuw genre: de metropoolfilm.

Aan het einde van de jaren twintig waren er verschillende soorten metropoolfilms. De essayistische, ritmisch gemonteerde documentaires waarin de stad zelf het hoofdthema was, met als beroemdste voorbeeld Ruttmann's *Berlin die Sinfonie der Grossstadt* (1927). Andere films toonden in de studio gefilmde beelden van een willekeurig gefantaseerde grote stad, zoals Fritz Lang's *Metropolis* (1929). Ten slotte vinden we door de hele eeuw heen films waarin een specifieke metropool het metaforische decor vormt voor de dramatische ontwikkelingen in een verhaal dat zich daar afspeelt. Bijvoorbeeld de neurotische liefde-haat gevoelens van de New Yorkers voor elkaar en voor hun stad in Woody Allen's *Manhattan* en de weemoed van de Japanse oudere generaties in Ozu's *Verhaal van Tokyo*. Door een specifieke stad en zijn bewoners in verschillende films door de decennia heen te observeren zien we hoe mens en metropool zich ontwikkelen in de roerige twintigste eeuw met zijn wereldoorlogen en zijn maatschappelijke ideologieën. Het Londen van de 'angry young men' in de jaren vijftig wordt de plaats 'where the action is' in de jaren zestig met de Beatle films, en is het decor voor de maatschappijkritische anti-Thatcherfilms in de jaren tachtig. We zien Berlijn bloeien in de jaren twintig, onderdrukt worden in de Nazitijd, verwoest worden in de tweede wereldoorlog, gedeeld worden in de koude oorlog, en herenigd worden in 1989.

We eindigen de collegereeks met Parijs in 1929. In *Au bonheur des dames* van Duvivier zien we wat de moordende concurrentie van warenhuizen teweegbrengt in het leven van kleine winkeliers. Het laat ook de malafide financiële praktijken zien in de harde zakenwereld van het grote geld. Deze film wordt na het college als echte film in het LAKtheater geprojecteerd met sfeervolle begeleiding van een studentenorkest gedirigeerd door Gabriel Thibaudeau, de Canadese componist van de speciaal voor deze film gecomponeerde muziek.

programma z.o.z.

PROGRAMMA

15-2-2007

College: *Movie, Machine, Metropool*

Film: Ruttmann, *Berlin die Sinfonie der Grosstadt* (DLD 1927, 80 m)

22-2-2007

College: *De straten en pleinen van Berlijn*

Film: Rossellini, *Germania, anno zero* (IT 1948, 90m)

01-3-2007

College: *Weemoed in Japan*

Film: Ozu, *Het verhaal van Tokio* (JAP 1953, 120m)

08-3-2007

College: *Londen, 'where the action is'*

Film: Lester, *A hard day's night* (GB 1964, 85m)

15-3-2007

College: *Rome, eeuwige stad*

Film: Fellini, *Fellini's Roma* (IT/FR 1972, 128m)

22-3-2007

College: *Neuroses in New York*

Film: Woody Allen, *Manhattan* (VS 1979, 96m)

29-3-2007

College: *Passie in Parijs*

Film: Duvivier, *Au bonheur des dames* (FR 1929, 90m)
(met muzikale begeleiding van studentenorkest o.l.v. Gabriel Thibaudeau,
componist en dirigent)

(Locatie filmvertoning: **Laktheater – toegang gratis, reserveren verplicht!**
Mogelijk vanaf 9 maart - informatie en reserveren LAKtheater: 071 5124890)

Borrel na afloop in de LAKfoyer

Toegang gratis; iedereen welkom!

TIJD: College: 18.45-20.00 uur
Filmvertoning: 20.30-22.00 uur

PLAATS: College: zaal 003, Lipsiusgebouw (1175), Cleveringaplaats 1, Leiden
(29-3-2007: Filmvertoning: LAKtheater – **reserveren verplicht!**)

INFORMATIE & ORGANISATIE

Theater- en filmwetenschap

Faculteit der Letteren, Universiteit Leiden

071 5272357 (b.g.g. 071 5120083)

j.m.bordewijk@let.leidenuniv.nl

www.theater-filmwetenschap.leidenuniv.nl

Studium Generale Universiteit Leiden

Rapenburg 70, Postbus 9500, 2300 RA Leiden

071 5277295/7283

JE.Molenaar@ics.leidenuniv.nl

www.studiumgenerale.leidenuniv.nl